

XLI. A központi költségvetés kamatelszámolásai, tőke visszatérülései, az adósság- és követelés-kezelés költségei fejezet 2008. évi költségvetésének végrehajtása

A fejezet a központi költségvetés devizában és forintban fennálló adósságának kamat- és egyéb kiadásait, valamint a központi költségvetés egyes, hitelviszonyon alapuló követeléseinek megtérüléséből származó bevételeit tartalmazza.

A fejezet 1154,1 milliárd forint összegű kiadásai 43,3 milliárd forinttal haladták meg a tervezettet. Az előirányzatnál magasabb teljesülés a devizában fennálló adósság kamatának 14,3 milliárd forintos csökkenése, a forintban fennálló adósság kamatának 49,2 milliárd forintos növekedése és az egyéb költségek 8,3 milliárd forint összegű nagyobb teljesülésének eredőjeként alakult ki.

A kamatkiadások alakulását a következő tényezők befolyásolták:

A finanszírozást a kincstári kör nettó finanszírozási igényének az eredetileg tervezettnél kedvezőbb alakulása és lefutása segítette. A kedvezőbb nettó finanszírozási igénnyel szemben azonban a kedvezőtlen nemzetközi tőkepiaci helyzet jelentősen nehezítette a finanszírozást és növelte kamatköltségeit. Az utolsó negyedévben a stabil és biztonságos finanszírozást döntő módon segítette elő az IMF-EU-VB hitelcsomag.

A 2007-es költségvetési tervezés még a 2007. második felében lejátszódó tőkepiaci válságot követően 2008-ra stabilizációval, az állampapír-piaci kereslet erősödésével és hozamcsökkenéssel számolt. Ezzel szemben 2008. egészében az állampapír-piacon a kedvezőtlen nemzetközi folyamatok hatására a rövid és a hosszú oldalon egyaránt hozam emelkedés ment végbe. Tavasszal világszerte jelentősen csökkent a likviditás az értékpapírpiacokon, s a magyar állampapír-piacon is több alkalommal feszültségek jelentkeztek, és jelentősen emelkedtek a hosszú hozamok. A kedvezőtlen folyamatokra reagálva, az első félévben összesen 100 bázispontos jegybanki kamatemelésre került sor, ami jelentős mértékben növelte a rövid forinthatam szintet. A harmadik negyedévben átmenetileg stabilizálódott az állampapír-piac, s a hozamszint is valamelyest mérséklődött. Ősszel azonban a likviditási válság a fejlett piacokon tovább mélyült, s a hazai állampapír-piacon – több régiós, illetve fejlett ország állampapírpiacához hasonlóan – eltűnt a vásárlói oldal. A hozamok mind a rövid, mind a hosszú lejáratokon jelentősen emelkedtek. E folyamatokra reagálva a jegybank október végén 300 bázispontos jegybanki kamatemelést hajtott végre. A piacot a Kormány és a Magyar Nemzeti Bank intézkedései, továbbá az Európai Központi Bank, valamint az Európai Bizottság, a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank által nyújtott hitelcsomag stabilizálták, ami elsősorban a hosszú hozamokat mérsékelte. A piaci stabilizációnak köszönhetően a jegybank az év utolsó hónapjaiban több lépésben, 150 bázisponttal csökkentette az alapkamatot, ami a rövid kamatok csökkenését hozta magával az év végén. A tervezettnél magasabb hozamok ugyanakkor csak részben és késleltetve növelik a költségvetés adott évi kamatkiadásait. Az állampapírok esetében a magasabb hozamszint miatti magasabb kamatfizetés általában fél-egy év múlva

jelent pénzforgalmilag teljesítendő kifizetést, illetve különösen 2008-ban a kedvezőtlen piaci környezet miatt egyes kibocsátások csökkentésre, elhalasztásra kerültek, ami a kisebb mennyiség miatt egyes előirányzatokon akár kamatkiadás csökkentéshez vezethettek. Ezért a 2008. évi kedvezőtlen folyamatok kamatkiadási hatásai teljes mértékben 2009-ben jelentkeznek, és a 2008. évi hatás csak részleges.

2008 folyamán a forint árfolyama az előző évekhez képest az év eleji és végi rövidebb időszakokon kívül nagyon erős volt. Az év során május közepéig terjedő időszakban 250 és 265 Ft/euró között ingadozott, majd egészen szeptember közepéig 240 forint/eurós szint alatt maradt, sőt nyár közepén 230 forint/euró alá is süllyedt. Az év végén a forint árfolyama gyengébb volt, és az évet 265 Ft/eurós szinten zárta. A nemzetközi hitelpiaci válság hatására kezdett gyengülni október elejétől a forint. 2008-ban az euró átlagos árfolyama 251,3 forint/euró volt, ami a 2007. évi átlagos forint/euró-val megegyezik. Egyes előirányzatoknál a kamatfizetési tényleges árfolyam a tervezetthez képest kedvezőbben alakult, itt kamatmegtakarítás jelentkezett, másoknál a tervezettnél gyengébb volt, ami a tervhez képest magasabb kiadással járt.

A központi költségvetés kamatelszámolásai, tőke-visszatérülései, az adósság- és követeléskezelés költségei fejezet bevételi összege 93,1 milliárd forint volt, amely 31,6 milliárd forint többletbevételt jelent a költségvetési előirányzathoz képest. A bevételek esetében a tervezettnél magasabb KESZ egyenleg és a tervezettnél magasabb KESZ kamatszint bevétel növelő hatása érvényesült, illetve ezt részben ellensúlyozta az államkötvények esetében a magasabb hozamok miatti kisebb árfolyamnyereség.

1. Cím: A devizában fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai

A devizában fennálló adósság kamatkidásai 14,3 milliárd forinttal maradtak el a tervezettől és 195,9 milliárd forintot tettek ki, amely az előirányzat 93,2 %-a. A megtakarításból 12,6 milliárd forint volt a devizakötvények után fizetett kamatok csökkenése és 2,0 milliárd forintot tett ki a devizahitelek kamatának csökkenése.

A devizában fennálló adósság és követelések 9,6 milliárd forintos kamatbevételei 9,5 milliárd forinttal haladták meg az előirányzatot.

1. Alcím: Devizahitelek kamatelszámolásai

A nemzetközi pénzügyi szervezetektől és a külföldi pénzintézetektől (Világbank, EBB, EBRD, KfW, ET Fejlesztési Bank) felvett devizahitelek, illetve az átvállalt külföldi devizahitelek után kifizetett kamatok összesen 2,6 milliárd forinttal lettek magasabbak a tervezettnél és 31,9 milliárd forintot tettek ki (108,7 %). Ez a kamattöbblet döntően az EBB, az ET Fejlesztési Bank és EBRD hitelek előirányzatainál jelentkezett. A többletkiadást a tervezettől nagyobb összegű lehívások, és azok eltérő ütemezése okozta. A tervekben az Európai Beruházási Banktól összesen 120,2 milliárd forint (478 millió euró) hitel lehívása szerepelt 2008 júniusára, a lehívások ténylegesen márciusban, októberben és decemberben valósultak meg 128,1 milliárd forint (492,9 millió euró) összegben. Szintén más ütemben és

megemelt összegben kerültek lehívásra az ET Fejlesztési Bank hitelei, a tervben 15,1 milliárd forint összegű (60 millió euró) lehívás szerepelt júniusra, ezzel szemben július és október folyamán 19,6 milliárd forintot (81,6 millió euró) tett ki a lehívások összege. A programok technikai lebonyolítása, elindítása a tapasztalatok szerint nehézkes, ezért rendszerint a lehívások ütemezése eltér a tervektől, ez mindig változásokat okoz a kamatkidadások alakulásában. Külön megemlítendő, hogy 2007-hez hasonlóan az EBB-től forinthitel lehívására is sor került.

A világbanki hitelek kamatelszámolásai jogcímszámon elszámolt bevétel szintén magasabb szinten teljesült, mint az előirányzat, ami a magasabb árfolyamnak köszönhető.

Az 1999-től felvett devizahitelek kamatelszámolás címen az előirányzathoz képest 1,8 milliárd forint többletkiadás keletkezett és 8,5 milliárd forintot tett ki, mely a terveket 26,2 %-kal haladta meg. Az árfolyamváltozáson kívül a változás oka, hogy e soron szerepel az év során többször igénybe vett stand-by (készlet) és rulirozó hitel is. Ennek tényleges lehívásával a terv nem számol, mivel ezen hitelek célja a rövid, néhány napos átmeneti forrásigény biztosítása, amire vonatkozóan a tervezési időszakban nincs még információ, a tényleges lehívás így emelte a teljesítést az előirányzathoz képest. A mark-to-market célú hiteligenybevételek ugyanakkor a kihelyezett betétek után kamatbevétellel járnak, ami a költségvetés kamatbevételeit növelte hasonló nagyságrendben.

A belföldi devizahitel kamatelszámolásai jogcímcsoporton 6,3 milliárd forint megtakarítás keletkezett 2008 végére és 0,3 milliárd forintot tett ki. Ezen belül az MNB felé fennálló, 1997-ben átváltott devizahitelek a 2007 év végi kedvező likviditási helyzetben, már a tervek lezárása után rendkívüli előtörlesztésre kerültek, melynek így 2008-ban a tervekhez képest nem volt kamatkidása. A MÁV-tól 2002-ben átvállalt hitelek soron elszámolt kamat a kedvezőtlenebb árfolyam-alakulás miatt 4,6%-kal haladta meg az előirányzatot és 0,3 milliárd forintot tett ki.

2. Alcím: Devizakötvények kamatelszámolásai

A központi költségvetés által kibocsátott devizakötvények után 154,8 milliárd forint összegű kamatkidást fizetett a központi költségvetés, amely a tervektől 12,6 milliárd forinttal lett kevesebb. A tervekhez képest 6,0 milliárd forint megtakarítást okozott a 2008-as évben a terveknél kisebb összegben megvalósuló devizakötvény kibocsátás kisebb kamatterhe, és 6,6 milliárd forint megtakarítást a rövid futamidejű külföldi hozamok csökkenése és a tervezettnél erősebb forintárfolyam. Az angol és az amerikai kötvények esetében a kamatkidadás a kedvezőbb devizaárfolyam hatására elmaradt a tervektől.

3. Alcím: Devizaszámla kamatelszámolásai

A devizaszámla kamatelszámolása soron kerül kimutatásra az MNB-nél devizaszámlán tartott pénzeszközök kamatbevétele, melynek nagysága előre nem tervezhető pontosan. A tervezett 5,5 millió forintos előirányzatot lényegesen meghaladó bevétel keletkezett 2008-ban és 965,6 millió forintot tett ki.

4. Alcím: M2M-tel kapcsolatos kamatok

Az M2M betétekkel kapcsolatos kamatkidadásoknak nem volt tervezett előirányzata. Ezen kiadások összegét a partnerek által Magyarországra elhelyezett betétek nagysága határozza, mely az aktuális deviza keresztárfolyamok alakulásától függ (EUR-USD), így előre nem tervezhető. Az ezen a címen elszámolt kamat 376,4 millió forintot tett ki 2008-ban. Ezen betéteket az állam az MNB-nél vezetett devizaszámlán tartja, amire kamatot kap.

5. Alcím: IMF hitelből származó betét kamata

A nemzetközi hitelkerethez kapcsolódó jutalékokhoz hasonlóan szintén nem szerepeltek a tervekben a 2008-ban lehívott IMF hitelekkel kapcsolatos bevételek. A lehívott hitelek az MNB-nél betétként történő elhelyezésből származó kamatok 1 milliárd forintot tettek ki az év során.

6. Alcím: EB hitelekből származó betét kamata

A nemzetközi hitelkerethez kapcsolódó jutalékokhoz hasonlóan szintén nem szerepeltek a tervekben a 2008-ban lehívott EB-től hitelekkel kapcsolatos bevételek. A lehívott hitelek az MNB-nél betétként történő elhelyezésből származó kamatok 0,1 milliárd forintot tettek ki az év során.

2. Cím: A forintban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai

A forintadósság kamatkidásai 2008-ban 937,6 milliárd forintot tettek ki, amely 49,2 milliárd forinttal meghaladta az előirányzatot.

1. Alcím: Forinthitelek kamatelszámolásai

A forinthitelek kamatkidása összességében 3,3 milliárd forinttal haladta meg az előirányzatot és 12,8 milliárd forintot tett ki, így az előirányzat nagymértékben túlteljesült (34%). Ennek oka, hogy a tervezési időszak lezárása után, 2007 végén az EBB-től a tervekhez képest magasabb összegű forint hitelfelvételre került sor. Az ezen a soron elszámolt kamatok összege 12,8 milliárd forintot tett ki. Az ÁAK Zrt-től 2002-ben átvállalt hitelnek kamata jóval kisebb összegű, 10,8 millió forint, ami kismértékben meghaladta a terveket.

2. Alcím: Államkötvények kamatelszámolásai

A forint államkötvények kamatkidásai 742,5 milliárd forintot tettek ki, amely 48,7 milliárd forinttal haladta meg az előirányzatot. Az államkötvények után fizetendő kamatok alakulását a hozamok és a kibocsátások tervektől eltérő szerkezete befolyásolja.

A piaci értékesítésű államkötvények kamatterhe 702,3 milliárd forint volt, amely az előirányzathoz képest 46,6 milliárd forintos növekedést jelent. A növekedés annak ellenére következett be, hogy 2008-ban a tervezettnél lényegesen kevesebb kötvényértékesítés valósult meg a piaci értékesítésű államkötvények hozamának tervezetthez képesti jóval kedvezőtlenebb (magasabb) alakulása miatt.

A nem piaci értékesítésű államkötvények 40,2 milliárd forintos kamatkiadása 2,1 milliárd forinttal haladta meg az előirányzatot. Az MFB-nek átadott kötvények – melyek fix kamatozásúak - kamata az előirányzatnak megfelelően alakult. A változó kamatozású államkötvények (lakással, konszolidációval, kamatmentes adósság kötvényesítésével kapcsolatos és egyes Postabanknak átadott kötvények) esetében az évközi magasabb hozamok jellemzően növelték a kamatkiadásokat az előirányzathoz képest. Az ÁPV Zrt. gázközművek miatti tartalékfeltöltését fedező kötvények kamatkiadása az előirányzathoz képest kismértékű többletkiadást mutatott. Ennek oka, hogy a visszavásárlások során az érdeklődés a vártnál alacsonyabb volt, így magasabb állomány után került sor kamatfizetésre.

Az államkötvények kamatbevétele soron elszámolt összegek 14,2 %-kal maradtak el az előirányzattól. A csökkenés a piaci értékesítésű államkötvények felhalmozott kamatbevétele és árfolyamnyeresége soron elszámolt 6,1 milliárd forinttal kisebb bevételből adódott, míg a nem piaci, az állam által egyes pénzintézeteknek nyújtott alárendelt-kölcsöntőke kötvények utáni 0,1 milliárd forint többlet-kamatbevétel keletkezett.

Az államkötvények felhalmozott kamata összességében 6,0 milliárd forinttal maradt el a tervezettől, melynek fő oka, hogy a tervekhez képest az államkötvények értékesítése a nemzetközi hitelpiaci válság hatására elmaradt a tervektől.

3. Alcím: Kincstárjegyek kamatelszámolásai

A kincstárjegyek 182,3 milliárd forint összegű kamatkiadása lényegében a terveknek megfelelően alakult. Ezen belül a diszkont kincstárjegyek után kifizetett 141,8 milliárd forint kamat gyakorlatilag (0,2 milliárddal kisebb) megegyezett az előirányzattal. Bár az év során a terveknél magasabb hozamszint a kamatkiadások emelkedését indokolta volna, ezek kamatkiadást növelő hatása már főként a 2009. évi kamatkiadásokban jelentkezik a pénzforgalmi áthúzódás miatt. A lakossági kincstárjegyek esetében kifizetett 40,5 milliárd forint kamat 2,5 milliárd forinttal alacsonyabb kamatkiadást jelent a tervezetthez képest. A közel 6%-os megtakarítás oka, hogy 2008-ban a tervektől eltérően alakult a lakossági állampapírok átlagos tartási ideje, ami csökkentette a kifizetett átlagos kamatot.

A kincstárjegyek kamatbevétele a napi likviditáskezelés során kötött repó állományból származik. A repó állomány nagysága egyrészt a KESZ napi állományától, másrészt a piaci likviditási helyzettől függ, ami a költségvetés tervezésekor még csak nagy pontatlansággal becsülhető. 2008-ban 1954,1 millió forint kamatbevétel keletkezett ezen a jogcímen előrejelzett 10 millióval szemben.

4. Alcím: Kincstári Egységes Számla forint-betét kamatelszámolásai

A Kincstári Egységes Számla forintbetét kamatbevétele 16,9 milliárd forint többletbevételt, 201,4 %-os teljesülést okozott és 33,5 milliárd forintot tett ki. A Kincstári Egységes Számla átlagos állománya 2008 során a kedvezőbb hiány lefutas és kibocsátási helyzet következtében a vártnál magasabban alakult, és a KESZ egyenleg

után kapott átlagos kamatláb (a jegybanki alapkamat) szintén a tervezett felett alakult. Ennek eredményeként a KESZ egyenlege után a központi költségvetésbe befolyt kamat a magasabb állomány miatt 13,2 milliárd forinttal, a kedvezőbb kamat miatt pedig 3,6 milliárd forinttal volt több.

5. Alcím: Intervenciós felvásárlás előfinanszírozási költségének megtérítése

Az EU által finanszírozott – de hazánk által megelőlegezett – intervenciós felvásárlások előfinanszírozási kamatköltségének uniós megtérítése 736,3 millió forintra teljesült, ami az éves előirányzott összeg több mint háromszorosának felel meg. A kamatot az EU a felvásárlás időpontjától az intervenciós készleteknek az általa meghatározott időpontban és volumenben történő értékesítéséig terjedő időszakra fizeti a megelőlegezésre fordított összeg után. Az előirányzat tervezésekor az intervenciós termékek közül az alkohol és a cukor esetében tűnt reálisnak a költségtérítés, a magyar termelőktől felvásárolt gabona és kukorica készletek gyors értékesítésével számoltak. A felhalmozódott készletek továbbértékesítését az EU országaiba azonban csak folyamatosan lehetett megoldani.

3. Cím: Az adósság- és követeléskezelés egyéb kiadásai

Az adósság és követelés-kezelés egyéb kiadásai cím együttes összege 20,6 milliárd forintot tett ki, amely 8,3 milliárd forint többletkiadást jelentett az előirányzathoz képest. Ezen a címen az állam a forint- és deviza elszámolások, az állampapírok lakossági értékesítése után jutalékot fizet, valamint a forgalmazás egyéb költségeit fizeti ki (KELER díjak, tőzsdei díjak, nyomdaköltség stb.). E cím tartalmazza az állampapírok lakossági értékesítését támogató kiadások, valamint az adósság- és követelés-kezelés költségeinek előirányzatait is.

3/1 Alcím: Jutalékok és egyéb költségek

A deviza kötvény kibocsátásokhoz kapcsolódó jutalékok gyakorlatilag a terveknek megfelelően alakultak 2008-ban. Ezzel szemben többletkiadást jelentett a nemzetközi hitelpiaci válság miatt kapott IMF-EU-VB hitelsomag jutalékai. Az év során lehívott IMF hitelek lehívási díja és a hitelkeretre fizetett rendelkezésre tartási díj együttes összege 8,0 milliárd forinttal növelte a kiadásokat. Az Európai Bizottságtól lehívott hitel után 1,1 milliárd forint lehívási díj terhelte a költségvetést. Az ezen jogcímenen fizetett kiadások nem szerepeltek a tervekben.

A forintjutalékok esetében elsősorban a jutalékfizetéssel járó lakossági állampapírok értékesítésében történt állománycsökkenés miatt lett a tervezettnél 0,8 milliárd forinttal kisebb a forgalmi jutalékok nagysága és 8,5 milliárd forintot tett ki.

3/2 Alcím: Állampapírok értékesítését támogató kommunikációs kiadások

Az állampapírok lakossági értékesítését támogató kiadások 171,6 millió forinttal maradtak el az előirányzott 800 millió forinthez képest. A pénzügyminiszter döntése alapján a marketingkommunikációs tevékenység forrását képező 800 millió Ft-os költségvetési előirányzatból, a 2008. évre mindösszesen 630 millió forint volt felhasználható. A ténylegesen felhasznált 628,4 millió forint összegből a jogszabályi

kötelezettségek teljesítésére mintegy 36,3 millió forint, a Magyar Állampapír image- és termékkommunikációra mintegy 509,4 millió forint, Internetes PR és nemzetközi kommunikációra mintegy 22,1 millió forint, reklámanyag felhasználási jogdíjra, reklámanyagok újragyártására 60,6 millió forint került felhasználásra.

3/3 Alcím: Adósságkezelés költségei

Az államháztartási törvény 18/G. § (2) bekezdés a) pontja szerint az ÁKK Zrt.-t az adósságkezelési feladatok ellátásért a költségvetési törvényben évente megállapított összeg illeti meg, amelyet havi egyenlő részletekben kell a társaság rendelkezésére bocsátani. Az adósságkezelés költségei alcímről történt 830 millió forintos kifizetés megegyezik az előirányzattal.

3/4 Alcím: Követeléskezelés költségei

A követelés-kezelés költségei (3,6 millió forint) a terv 132,6%-ában teljesültek. E költségek a külföldi követelésekhez kapcsolódtak:

- óvadék jogcímen a Kincstár visszafizetett 18,5 ezer USD-t, amely hazai devizában számolva 3,1 millió forint volt, emellett a költségvetést megillető kamatbevétellel szemben beszámított 1,5 ezer USD óvadékot (0,3 millió forintot);
- indokolt esetekben a külföldi adósoknak, illetve az adósok hitelkezelő bankjának küldendő levelek továbbítása – a külföldi bankok kifejezett kérésére vagy a küldemény biztonságos célba juttatása érdekében – futárszolgálat (pl. DHL) útján történik, amelynek költségei 2008-ban mintegy 0,1 millió forintot tettek ki;
- felszámolás, regisztrációs költség kifizetésére több mint 0,1 millió forintot kellett fordítani.

A tervekben szereplő külföldi követelések leépítését célzó pályáztatásra, valamint utazási költségek kifizetésére nem került sor 2008-ban.

4. Cím: Tőkekövetelések visszatérülése

1. Alcím: Kormányhitelek visszatérülése

A kormányhitelek visszatérülése alcím a volt rubel és dollár elszámolású országoknak korábban nyújtott kormányhitelek, ill. kereskedelmi szaldókövetelések bevételeit tartalmazza, a megtérülés időpontjában érvényes devizaárfolyamon.

2008-ban is tovább folytatódott az e követelések mielőbbi, előnyös leépítését célzó munka, amely egyfelől a még rendezetlen követelések törlesztéséről szóló új kormányközi és követelés-értékesítési megállapodások megkötésére, másfelől a már korábban megkötött ilyen megállapodások ütemterv szerinti végrehajtásának elősegítésére irányult.

A bevételek szinte teljes mértékben a volt rubel relációból, Oroszországgal és Albániával szembeni követelések megtérüléséből keletkeztek, míg a dollár elszámolás mellett nyújtott kormányhitelek bevétele a nicaraguai viszonylatból származott.

A 2008. évre tervezett, majd módosított 1 492,0 millió forintos bevétellel szemben 685,4 millió forint tényleges bevétel keletkezett, tehát a módosított előirányzat 45,9%-ban teljesült.

Az eltérés döntő oka, hogy a System Consulting Zrt. orosz államadósság lebontási projektjével kapcsolatban 2008-ra 967,2 millió forint költségvetési bevétel volt tervezve; ténylegesen azonban a cég már 2007-ben, azaz határidő előtt maradéktalanul eleget tett a költségvetéssel szembeni befizetési kötelezettségének.

A volt rubel reláció bevétele a tervezett 1 468,4 millió forinttal szemben 664,4 millió forintban, míg a dollár reláció bevétele a tervezett 23,7 millió forinttal szemben 21,0 millió forintban teljesült.

A volt rubel reláción belül az orosz adósság lebontása eredményeként 2008-ban 342,9 millió forint bevétele származott a költségvetésnek. Ezen belül:

- az államközi készpénzáttalás 275,5 millió forint,
- a Speed-Ex Kft. kamatfizetési kötelezettségének óvadékkal szembeni beszámítása 0,3 millió forint,
- az Oroszországban lévő magyar hadisírok gondozása 67,1 millió forint bevételt jelentett a költségvetésnek.

Ez utóbbi összeggel módosította a Kormány az előirányzatot. Ez az összeg egyszerre jelenik meg HM fejezeti kiadásként és adósságszolgálati bevételként, tehát ez a változás a központi költségvetés egyenlegét nem érinti.

Az orosz államadósság rendezésének teljes folyamata lezárult 2008-ban.

Az Albánia által teljesített kamat-és tőketörlesztés 2008-ban 321,5 millió forint bevételt jelentett.

A volt dollár reláció egyetlen bevételét Nicaragua jelentette 21,0 millió forint átutalásával. 2008-ban is folytatta az adósságrendezési megállapodás szerinti törlesztést, mely 2020-ig tart.

A még fennálló kormányzati követeléseink alapvetően a fizetőkészség és fizetőképesség vonatkozásában a legkisebb törlesztési hajlandóságot mutató országokkal szemben maradtak fenn. Ez a tény a korábbiaknál nagyobb mértékben okoz bizonytalanságot a bevételek tervezését illetően, mind a megtérülési idő, mind a várhatóan megtérülő összeg tekintetében, különösen, hogy ez utóbbira az árfolyammozgások is hatnak. A követelésekkel folytatott gazdálkodás során az IMF, az OECD, és az Európai Unió nemzetközi programjaihoz csatlakozva figyelembe kell venni a HIPC országok (súlyosan eladósodott szegény országok) adósságainak rendezésére kidolgozott kezdeményezéseket is.

2. Alcím: Nemzetközi pénzügyi szervezetek és külföldi pénzügyintézetek belföldre kihelyezett hiteleinek tőke-visszatérülése

A nemzetközi pénzügyi szervezetek és külföldi pénzügyintézetek belföldre kihelyezett hiteleinek 816,6 millió forint összegű tőke-visszatérülése alapvetően a tervezett számoknak megfelelően alakult.

A világbanki hitelek esetében a tervezett 561,6 millió forinttal szemben 556,3 millió forint folyt be, ami 99,1 %-os teljesítést jelent. E hiteleket alapvetően a TB intézmények törlesztik. A minimális elmaradás oka a tervezéskor és a teljesítéskor használt euró árfolyam változása.

Az OECF hitel tőketörlesztése az előirányzott 261,5 millió forinttal szemben 260,3 millió forintra teljesült. A minimális eltérés oka, hogy 2 önkormányzat fizetési késedelembe esett. E hitel visszafizetése a Várpalota és Régiója Környezetvédelmi Rehabilitációs Programban résztvevő önkormányzatokat (Várpalota, Berhida, Pétfürdő, Öskü, Ősi, Tés, Balatonalmádi) terheli. Az Országgyűlés elengedte a 2008. év folyamán esedékes kölcsöntartozások 50%-át. Az államháztartásról szóló törvény 14. § (3) bekezdése alapján a tartozás-elengedésből eredő költségvetési kiadással szemben olyan bevételt kell elszámolni, amely a tartozás megfizetéséből eredt volna. A tőke-visszatérülésként kimutatott összeg az Áht. rendelkezésének végrehajtását is tartalmazza.

4. Alcím: Állami alapjuttatás járadéka

Az állami alapjuttatás bevétele is a tervnek megfelelően alakult, 159,8 millió forintban teljesült. A minimális túlteljesítés oka elsősorban az volt, hogy a felszámolás alatti adósoktól a tervezettnél magasabb összeg folyt be.

5. Alcím: Alárendelt kölcsöntőke visszatérülése

Az MFB Zrt. 1998-ban alárendelt kölcsöntőke bevonása céljából részvénné átváltoztatható, tíz éves lejáratú, kamatmentes alárendelt kölcsöntőke kötvényt bocsátott ki 9 500 millió forint névértéken. A kötvényt a Szerencsejáték Zrt. (SzRt.) jegyezte le. Az SzRt. tulajdonosa, a Magyar Állam nevében eljáró pénzügyminiszter 1998-ban 15 337 millió forinttal csökkentette a társaság tőkéjét. A tőke kivonás részben pénzben, részben az MFB által kibocsátott kötvény formájában történt meg. 1998-ban az 5 837 millió forint összegű pénzbeli tőke kivonás is a központi költségvetés bevételeként képezte.

A kötvény részvénné történő átváltoztatása nem történt meg, így az MFB a tőkeösszeget lejáratkor megfizette a költségvetés felé.

Dr. Oszkó Péter
pénzügyminiszter